

GEMEENTE DRUTEN

BESTEMMINGSPLAN

KWELBERGING Klapstraat Afferden

Opdrachtnummer : 77. 03
ID-nr. : NL.IMRO.0225.BPaffKwelbKlapstra-1303
Datum : september 2013
Versie : 4
Auteurs : mRO b.v
Vastgesteld d.d. : 26 september 2013

INHOUD VAN DE TOELICHTING

1	INLEIDING	5
1.1	INLEIDING	5
1.2	LIGGING EN BEGRENZING PLANGEBIED	5
1.3	VIGERENDE BESTEMMINGSPLANNEN	6
1.4	OPZET VAN DE TOELICHTING	6
2	BESCHRIJVING BESTAANDE SITUATIE	7
2.1	INLEIDING	7
2.1	FUNCTIES	8
2.2	LANDSCHAP	9
2.3	CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE	9
2.4	ECOLOGIE	10
2.5	DE GELDENDE BESTEMMINGSREGELINGEN	10
3	BELEIDSKADER	11
3.1	RIJKSBELEID	11
3.1.1	<i>Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte</i>	11
3.1.2	<i>Besluit algemene regels ruimtelijke ordening</i>	13
3.1.3	<i>Waterbeleid</i>	14
3.1.4	<i>Natuurwetgeving: Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet</i>	15
3.1.5	<i>Archeologie en cultuurhistorie</i>	16
3.1.6	<i>Overig wettelijk kader</i>	17
3.2	PROVINCIAAL BELEID	17
3.2.1	<i>Ruimtelijke Verordening Gelderland</i>	17
3.2.2	<i>Structuurvisie Gelderland 2005</i>	17
3.2.3	<i>Waterplan Gelderland 2010-2015</i>	21
3.2.4	<i>Nota Belvoir</i>	22
3.3	GEMEENTELIJK BELEID	22
3.3.1	<i>Structuurvisie Druten</i>	22
3.3.2	<i>Landschapsontwikkelingsplan</i>	22
3.3.3	<i>Landinrichtingsplan Land van Maas en Waal</i>	23
3.3.4	<i>Gemeentelijk archeologisch beleid</i>	23
3.3.5	<i>Bestuurlijke afspraken kwelberging</i>	23
4	RANDVOORWAARDEN - MILIEUASPECTEN	25
4.1	ALGEMEEN	25
4.2	WATERPARAGRAAF	25
4.3	BODEM	26
4.4	ECOLOGIE	27
4.4.1	<i>Inleiding</i>	27
4.4.2	<i>Toets in het kader van gebiedsbescherming</i>	27
4.4.3	<i>Toets in het kader van soortbescherming</i>	28
4.4.4	<i>Het natuuronderzoek</i>	29
4.4.5	<i>aanpassing plan</i>	31
4.5	ARCHEOLOGIE UITKOMSTEN ONDERZOEK:	31
4.6	GELUIDSASPECTEN	33
4.7	BESLUIT LUCHTKWALITEIT	34
4.8	BESLUIT EXTERNE VEILIGHEID	34
5	PLANBESCHRIJVING	35
5.1	INLEIDING	35

5.2	KWELBERGING AAN DE KLAPSTRAAT.....	36
6	JURIDISCHE ASPECTEN.....	39
6.1	ALGEMEEN	39
6.2	ANALOGIE VERBEELDING	39
6.3	REGELS.....	39
6.4	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING	40
7	ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID	43
8	ZIENSWIJZEPROCEDURE.....	45

BIJLAGEN:

Bijlage 1: Oplegnotitie Kwel bestemmingsplan ADW en plan-mer, mRO, april 2013.

Bijlage 2: Archeologisch rapport, nr. 13025, Inventariserend veldonderzoek, bureau-onderzoek, oppervlakte kartering en karterend booronderzoek, ArcheoPro, mei 2013.

Bijlage 3: Verkennend bodemonderzoek Van Heemstraweg, perceel D176 Afferden, 3 oktober 2012, Tauw.

Bijlage 4: Verkennend bodemonderzoek Van Heemstraweg, percelen D177 en D179 (gedeeltelijk) Afferden, 23 juli 2012, Tauw.

Bijlage 5: Natuurtoets Kwelberging Afferden; bergingslocatie 1, Zoon Ecologie, april 2013.

1 INLEIDING

1.1 Inleiding

Op twee percelen aan de Klapstraat in Afferden is een waterberging voorzien voor de berging van kwelwater als gevolg van de herinrichting van de Afferdense en Deestse uiterwaarden (perceel Croonen en perceel Vermeulen). De buitendijkse vergravingen in de uiterwaarden zullen binnendijks tot enige toename van het kwelwater leiden. Deze extra kwel wordt met een drainagestelsel afgevangen en getransporteerd naar een waterbergingsvoorziening aan de Klapstraat in Afferden en een waterbergingsvoorziening aan de Koningstraat in Afferden.

De huidige bestemmingsregelingen voor de percelen aan de Klapstraat staan echter in de weg aan de ontwikkeling van een dergelijke kwelberging en bieden onvoldoende garanties voor de beoogde waterbergingsfunctie ter plaatse. Om één en ander mogelijk te maken en goed te regelen is een herziening van de ter plaatse geldende bestemmingsplannen nodig. Het onderhavige (postzegel)bestemmingsplan voorziet in die regeling. De gronden krijgen de bestemming 'Water' met een dubbelbestemming 'Waterstaat-Waterbergingsgebied'.

De beoogde kwelberging aan de Koningstraat in Afferden is op dit moment nog niet geheel rond en zal daarom in een afzonderlijk (postzegel)bestemmingsplan worden geregeld.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied omvat de percelen van Croonen en Vermeulen aan de Klapstraat in Afferden met een gezamenlijke oppervlakte van circa 1,5 hectare.

De percelen worden aan de noordzijde begrensd door de Waalbandijk, aan de oostzijde door de Klapstraat en de woningen Klapstraat 14 en 14A, aan de zuidzijde door de Van Heemstraweg en aan de westzijde door het plangebied Druten-Oost.

In bijgaande figuur is de ligging van het plangebied gevisualiseerd.

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Voorliggend bestemmingsplan 'Kwelberging Klapstraat Afferden' heeft betrekking op de ontwikkeling van een kwelberging op de percelen van Croonen en Vermeulen aan de Klapstraat in Afferden en vervangt (voor een klein deel) twee vigerende bestemmingsplannen:

1. Kom Afferden (vastgesteld 16 februari 2012).
2. Druten-Oost (vastgesteld 7 juli 2011).

1.4 Opzet van de toelichting

De toelichting is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 beschrijft de huidige situatie van het plangebied.

Het van toepassing zijnde beleid op zowel rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau wordt in hoofdstuk 3 verwoord.

Hoofdstuk 4 gaat in op een aantal relevante milieuaspecten en onderzoeken, ook wel de randvoorwaarden van het plan genoemd.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 de toekomstige situatie beschreven, waarna in hoofdstuk 6 "Juridische aspecten" een toelichting op de verbeelding en de regels wordt gegeven.

In hoofdstuk 7 wordt de economische uitvoerbaarheid van het plan beschreven.

In hoofdstuk 8 zijn de resultaten van de zienswijzeprocedure beschreven.

2 BESCHRIJVING BESTAANDE SITUATIE

2.1 Inleiding

De kwelberging is voorzien op de percelen van Croonen en Vermeulen aan de westzijde van de klapstraat in Afferden, ingeklemd tussen de Waalbandijk in het noorden en de Van Heemstraweg in het zuiden. Dit gebied wordt met name gekarakteriseerd door het grillige verloop van de Waalbandijk. Door de diverse dijkdoorbraken die in de loop der jaren hebben plaatsgevonden zijn opmerkelijke kolken/wielen ontstaan. Langs en rondom de dijk zijn met name diverse boerenwoningen en dijkhuizen gelegen, waarvan sommige als cultuurhistorisch waardevol worden aangemerkt. Het gebied heeft een open structuur met veel groen en op enkele plaatsen bebouwing.

Het gebied heeft op dit moment voornamelijk een agrarische functie met verschillende boomgaarden op de komklei en weilanden in de nattere delen. De Van Heemstraweg is een belangrijke verkeersontsluiting voor Druuten. De Waalbandijk vormt daarnaast een lange recreatieve route langs de rivier en de uiterwaarden.

Direct grenzend aan het plangebied is de herinrichting van de Afferdense en Deestse waarden voorzien. Dit is een bijzonder fraai uiterwaardengebied waar een meestromende nevengeul en hoge natuurwaarden zijn voorzien. Het uiterwaardengebied is aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn en maakt zowel deel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur als van het Natura 2000 gebied 'Uiterwaarden Waal'. Vogelsoorten waarvoor de speciale beschermingszone is aangewezen maken ook gebruik van de tichelgaten/wielen/kolken nabij het plangebied als rust en foerageergebied.

Luchtfoto: omgeving Van Heemstraweg en Klapstraat (bron: Google Earth)

2.1 Functies

Het gebied heeft momenteel voornamelijk een agrarische functie met verschillende boomgaarden op de komklei en weilanden in de nattere delen. De percelen Croonen/Vermeulen zijn in gebruik als weideland en worden intensief begraasd met pony's.

Tussen de percelen Croonen/Vermeulen en de Klapstraat zijn de woningen Klapstraat 14 en 14A gesitueerd met tuinen en erf en een stukje grasland dat in gebruik is als voetbalveldje bij het recreatiecentrum 'De Tabaksplant'.

Ten oosten van de percelen, aan de oostzijde van de Klapstraat, is het recreatiecentrum 'De Tabaksplant' gesitueerd, met onder meer een snackbar/restaurant, terras, parkeerplaats, midgetgolfbaan en andere recreatieve voorzieningen.

Ten zuiden van de percelen is de Van Heemstraweg gesitueerd, met aan de zuidkant van de Van Heemstraweg het tankstation Croonen.

Ten westen van de percelen liggen agrarische percelen en grasland met nog verder naar het westen de rand van de kern Druuten.

Ten noorden grenst het perceel aan de Waalbandijk en de Afferdense en Deestse uiterwaarden. Deze uiterwaarden maken deel uit van het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal' en van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur.

2.2 Landschap

Het landschap is hier kleinschalig en open, afgewisseld met meer besloten percelen. Het beeld wordt bepaald door de Waalbandijk op de achtergrond en enkele hoge bomen op de hoek van het perceel.

In het landschap is veel water aanwezig, zowel binnen als buiten de dijk. Even ten oosten van de percelen (binnendijks) is een aantal kolken/wielen aanwezig, die bij overstromingen in het verleden zijn ontstaan.

Buitendijks is er veel water aanwezig in het landschap. In de toekomst zal dat niet anders zijn met een meestromende nevengeul.

Luchtfoto: landschap uiterwaarden en gebied binnen de dijk

2.3 Cultuurhistorie en Archeologie

Het gebied waarin de kwelberging is voorzien, kenmerkt zich door het karakteristieke landschap van het rivierengebied met door dijken beschermde komgebieden en oeverwallen. In het gebied tussen de Waal en de Maas zijn, door de natuurlijke verlegging van de rivierlopen, stroomruggen ontstaan. Hierop zijn de eerste nederzettingen te vinden en momenteel de huidige dorpskernen. Langs en rondom de dijk zijn met name diverse boerenwoningen en dijkhuizen gelegen, waarvan sommige als cultuurhistorisch waardevol worden aangemerkt.

Voordat er dijken waren werden de dorpen op de hoger gelegen stroomruggen gebouwd om wateroverlast te voorkomen. Het landschap op de stroomruggen heeft van oorsprong een besloten en kleinschalig karakter met een onregelmatige blokverkaveling en een dicht netwerk van slingerende wegen. De slingerende Waalbandijk is als ontsluitingsweg vervangen door de

nieuwe en rechte Van Heemstraweg, die evenwijdig langs de Waal is aangelegd.

De percelen Croonen-Vermeulen waar de kwelberging is voorzien maken deel uit van dit landschap, maar bezitten in zichzelf geen bijzondere cultuurhistorische waarde.

Voor de ontwikkeling van de beoogde kwelberging aan de Klapstraat is in april 2013 archeologisch onderzoek uitgevoerd. Zie paragraaf 4.5 voor een korte beschrijving van dit onderzoek.

2.4 Ecologie

Voor de ontwikkeling van de beoogde kwelberging aan de Klapstraat is in april 2013 ecologisch onderzoek uitgevoerd. Zie paragraaf 4.4 voor een korte beschrijving van de bestaande ecologische situatie en dit onderzoek.

2.5 De geldende bestemmingsregelingen

De beoogde kwelberging op de percelen van Croonen en Vermeulen ligt binnen twee bestemmingsplannen. Aan de oostkant het bestemmingsplan 'Druten-Oost' en aan de westkant het bestemmingsplan 'Kom Afferden'.

In het bestemmingsplan 'Druten-Oost' hebben de gronden de bestemming 'Groen – met waarden'. Deze gronden zijn bestemd voor het behoud, bescherming en herstel van landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden, alsmede voor grasland en weidegronden. Voor het uitvoeren van bodembewerkingen is een omgevingsvergunning nodig.

In het bestemmingsplan 'Kom Afferden' hebben de gronden de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden'. Deze gronden zijn bestemd voor agrarisch grondgebruik en voor het behoud, herstel en ontwikkeling van landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden. Voor het uitvoeren van grondbewerkingen is een omgevingsvergunning vereist.

De geldende bestemmingsplannen. Bron: ruimtelijkeplannen.nl

3 BELEIDSKADER

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de inhoud van het ruimtelijk relevante beleid op verschillende schaalniveaus. Onderscheid is aangebracht in rijksbeleid (3.1), provinciaal beleid (3.2) en gemeentelijk beleid (3.3).

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is op 13 maart 2012 vastgesteld. De Structuurvisie vervangt een groot aantal verschillende beleidsnota's op het gebied van ruimte en mobiliteit, zoals de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit en de Agenda Vitaal Platteland.

Door onder andere nieuwe politieke accenten, veranderende economische omstandigheden, klimaatverandering en toenemende regionale verschillen waren de vigerende beleidsdocumenten gedateerd.

De visie heeft als doel dat Nederland in 2040 concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig is. Daarbij gaat de visie uit van het 'decentraal, tenzij..' principe. Hiermee wordt de ruimtelijke ordening in toenemende mate neergelegd bij gemeenten en provincies. Een rijksverantwoordelijkheid kan aan de orde zijn indien:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingskracht van provincies en gemeenten overstijgt;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan;
- een onderwerp provincie- of landsoverschrijdend is ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Nederland concurrerend

Nederland heeft een goede ruimtelijke economische structuur voor een excellent vestigingsklimaat voor bedrijven en kenniswerkers. Dit betekent onder andere een uitstekende internationale bereikbaarheid van stedelijke regio's en optimale (logistieke) verbindingen van de mainports Rotterdam en Schiphol, de brainport Zuidoost Nederland en de greenports met Europa en de rest van de wereld.

Nederland bereikbaar

De groei van mobiliteit over de weg, spoor en vaarwegen zal worden gefaciliteerd. De ambitie is dat gebruikers beschikken over optimale ketenmobiliteit via multimodale knooppunten en door goede afstemming van infrastructuur en ruimtelijke ontwikkeling.

Nederland leefbaar en veilig

De woon- en werklocaties in steden en dorpen moeten aansluiten op de kwalitatieve vraag en de locaties voor transformatie en herstructurering worden zo veel mogelijk benut. Waterveiligheid en beschikbaarheid van voldoende zoetwater heeft ruimte nodig en stelt eisen aan de stedelijke ontwikkeling. Nederland behoudt haar unieke cultuurhistorische waarden en

heeft een natuurnetwerk dat de flora- en faunasoorten in stand houdt. Het aandeel duurzame energiebronnen zal moeten toenemen.

Het Rijk benoemt in de SVIR 13 nationale belangen; hiervoor is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Deze belangen zijn gelijkwaardig aan elkaar en beïnvloeden elkaar onderling. Het betreft de volgende belangen:

1. Een excellente ruimtelijk-economische structuur van Nederland door een aantrekkelijk vestigingsklimaat in en goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren;
2. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie;
3. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
4. Efficiënt gebruik van de ondergrond;
5. Een robuust hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's, inclusief achterlandverbindingen;
6. Betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem;
7. Het instandhouden van het hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen om het functioneren van het mobiliteitssysteem te waarborgen;
8. Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
9. Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en kader voor klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling;
10. Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
11. Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;
12. Ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;
13. Zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

Relatie met het plangebied

Gelet op de samenhang van het plangebied (inrichting kwelberging) met de Afferdense en Deestse uiterwaarden zijn met name de volgende belangen relevant:

9. *Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en kader voor klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling*

Het rijk is verantwoordelijk voor het integrale beheer van het hoofdwatersysteem en samen met de waterschappen verantwoordelijk voor de bescherming van Nederland tegen overstromingen. Het is belangrijk dat bij ruimtelijke plannen rekening wordt gehouden met waterhuishoudkundige eisen op korte en lange termijn. Het hoofdwatersysteem bestaat onder meer uit de grote rivieren. De Waal behoort tot deze rivieren. Het beheer van het watersysteem is gericht op het meebewegen met natuurlijke processen waar het kan en het bieden van weerstand waar het moet. Preventie vormt de primaire pijler bij de bescherming tegen

overstromingen. Het rijk beschermt de primaire waterkeringen die in beheer zijn bij het rijk. Ook stelt het rijk normen voor de primaire waterkeringen, die in beheer zijn bij de waterschappen.

11. Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten

Om flora- en faunasoorten in staat te stellen om op lange termijn te overleven en zich te ontwikkelen zijn vanuit ruimtelijk oogpunt twee zaken essentieel: het behoud van leefgebieden en de mogelijkheden om zich te kunnen verplaatsen tussen leefgebieden. Binnen de door het Rijk gestelde kaders begrenzen, beschermen en onderhouden de provincies een natuurnetwerk met de juiste ruimtelijke, water- en milieucondities voor kenmerkende (eco)systemen van (inter)nationaal belang. Dit provincie en landgrensoverschrijdende netwerk is de herijkte nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

De natuur in de EHS wordt beschermd met een 'nee-tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken.

13. Zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

Het voorliggende bestemmingsplan is een resultante van een zorgvuldige afweging, waarbij alle betrokken belangen zijn afgewogen. Voorts wordt aan dit belang recht gedaan doordat de wettelijk voorgeschreven procedure is gevolgd en in het plan een ruimtelijke onderbouwing met belangenafweging is opgenomen. Daarmee is een zorgvuldige afweging van belangen en transparante besluitvorming geborgd.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Ten behoeve van de bescherming van de in de SVIR genoemde nationale belangen, worden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) algemene regels voorgeschreven die bindend zijn voor de lagere overheden als provincie en gemeente. In het Barro worden de kaderstellende uitspraken uit de SVIR bevestigd.

Doel van het Barro is om onderwerpen uit de SVIR te verwezenlijken, danwel te beschermen. Het gaat hierbij onder meer om de volgende onderwerpen:

- Rijkswaardwegen;
- Hoofdwegen en hoofdspoorwegen;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Ecologische hoofdstructuur;
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte);
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

Relatie met het plangebied

Zoals genoemd hangt de inrichting als kwelberging van de onderhavige percelen nauw samen met de herinrichting van de uiterwaarden van de Waal (rijksvaarweg), die zijn aangewezen als EHS.

Met de herinrichting van de uiterwaarden wordt getracht het bestaande beschermingsniveau tegen overstroming (onder andere door rivierverruiming) te handhaven, in combinatie met natuurontwikkeling. Om de binnendijkse kweleffecten daarvan weg te nemen voorziet het onderhavige bestemmingsplan in de ontwikkeling van een kwelberging ten westen van de Klapstraat in Afferden.

Uit de diverse uitgevoerde onderzoeken ten behoeve van de herinrichting en de kwelberging blijkt dat geen van de belangen genoemd in het Barro worden aangetast. Sterker nog, met de ontwikkelingen die in het voorliggende plan mogelijk worden gemaakt, wordt invulling gegeven aan het (rijks)beleid.

3.1.3 Waterbeleid

Kaderrichtlijn water

Het aspect water is van grote invloed op veel plekken in Nederland. Een belangrijk onderdeel in het rijksbeleid daarbij is duurzaam waterbeheer. De Europese Kaderrichtlijn Water, die sinds 2000 van kracht is, speelt hierbij een belangrijke rol. De richtlijn moet er immers voor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Europa in 2015 op orde is. Dit betekent dat de rijksoverheid streeft naar een watersysteem dat zoveel mogelijk de natuurlijke situatie (zonder ingrepen van de mens) benadert. Het streven is onder andere gericht op het behouden en vergroten van de ruimte voor water, waar mogelijk vasthouden van water en verbetering van de waterkwaliteit.

De kaderrichtlijn schrijft voor dat de doelstellingen middels maatregelen op stroomgebiedniveau worden gerealiseerd. De in Nederland benoemde stroomgebieden zijn Eems, Rijn, Maas en Schelde. Tot een stroomgebieddistrict behoort niet alleen het water van de hoofdrivier, maar al het water in het betreffende gebied. De gemeente Druten valt binnen stroomgebieddistrict Rijn-West.

Het maatregelenprogramma, stroomgebiedbeheerplan Rijndelta, is op 22 december 2009 gepubliceerd. Het plan heeft betrekking op het Nederlandse deel van het stroomgebied Rijndelta met daarin onder meer een beschrijving van dit deel van het stroomgebied, de doelen voor de oppervlakte- en grondwaterlichamen en een samenvatting van de maatregelen die genomen gaan worden.

Waterwet

De waterwet is per 22 december 2009 in werking getreden. De nieuwe wet moderniseert en integreert versnipperde en verouderde bestaande wetgeving op het gebied van waterbeheer, zoals:

- de Wet op de waterhuishouding;
- de Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- de Wet verontreiniging zeewater;

- de Grondwaterwet;
- de Wet droogmakerijen en indijkingen;
- de Wet op de waterkering;
- de Wet beheer rijkswaterstaatswerken;
- de Waterstaatswet 1900.

Doelstellingen van de overkoepelende wet zijn:

- het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarstebescherming;
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
- aandacht voor de vervulling van functies die krachtens de Waterwet zijn toegekend aan watersystemen.

De verantwoordelijkheden van de verschillende overheidsniveaus worden op elkaar afgestemd.

Voor het project is van belang dat de Waterschappen de beheerders voor de regionale watersystemen zijn. De gemeentes worden belast met de zorgplicht voor overtollig hemelwater en grondwater in het stedelijk gebied.

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan 2009-2015 is het formele rijksplan voor het nationale waterbeleid. In de Waterwet is vastgelegd dat het rijk dit plan eens in de zes jaar opstelt. Het is de opvolger van de Vierde Nota waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's omtrent waterhuishouding, zoals het Nationaal Bestuursakkoord Water en de Commissie Waterbeheer 21^e eeuw. Het Nationaal Waterplan bevat tevens de stroomgebiedbeheerplannen die op grond van de Kaderrichtlijn Water zijn opgesteld. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening is het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten tevens structuurvisie.

De grondgedachte voor duurzaam waterbeheer wordt 'meebewegen met natuurlijke processen waar het kan, weerstand bieden waar het moet en kansen voor welvaart en welzijn benutten'. Voor een duurzaam en integraal waterbeleid is het belangrijk om waar nodig en mogelijk water de ruimte te geven en mee te bewegen met en gebruik te maken van natuurlijke processen, zoals dit bijvoorbeeld wordt toegepast bij Ruimte voor de Rivier. Het rijk vindt het daarbij van belang dat bij alle wateropgaven en -maatregelen maximaal wordt meegekoppeld met andere opgaven en maatregelen en dat problemen zo min mogelijk worden afgewenteld. In het Nationaal Waterplan worden de ruimtelijke reserveringen in het rivierengebied, zowel binnendijs als buitendijs, op grond van de PKB Ruimte voor de Rivier (zie hierna) herbevestigd en overgenomen.

3.1.4 Natuurwetgeving: Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet

De natuurwetgeving speelt een belangrijke rol in de ruimtelijke ordening. Bij de planvorming en ruimtelijke ingrepen in het kader van een bestemmingsplan moet rekening worden gehouden met bestaande natuurwaarden. In de natuurbeschermingswetgeving wordt een onderscheid gemaakt in soortenbescherming en gebiedsbescherming.

Wettelijk kader voor de soortenbescherming in Nederland is de Flora- en faunawet, die bescherming biedt aan vrijwel alle voorkomende diersoorten en sommige plantensoorten.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen (zowel binnen- als buitenstedelijk) moet altijd rekening worden gehouden met de bepalingen van deze wet.

Voorafgaand aan de ontwikkeling dient te zijn getoetst of er sprake is van effecten op strikt beschermde soorten. Is dit het geval, dan moet er een ontheffing worden aangevraagd. Voor sommige strikt beschermde diersoorten zijn aan het toekennen van deze ontheffing strenge eisen verbonden. Daarbij wordt opgemerkt dat voor een groot aantal beschermde soorten een algemene vrijstelling geldt. Het betreft relatief algemene soorten, waarvan het voortbestaan momenteel niet wordt bedreigd.

Gebiedsbescherming vindt plaats in het kader van de Natuurbeschermingswet (NB-wet). De NB-wet is per 1 oktober 2005 in werking getreden. Hiermee is de Europese wet- en regelgeving (de Habitat- en Vogelrichtlijn en diverse internationale verdragen) volledig in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. Een directe toetsing aan de beide Europese richtlijnen is daardoor niet meer aan de orde.

De NB-wet is gericht op de bescherming van specifiek aangewezen gebieden ten behoeve van specifieke instandhoudingsdoelen, die worden vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten van deze zogenaamde Natura-2000 gebieden. Steeds gaat het om het behoud van een leefgebied voor op Europese schaal bedreigde soorten en habitats. Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan; 'Nee-tenzij'. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden wordt bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep effect heeft op het beschermde gebied.

De Afferdense en Deestse Waarden maakt deel uit van het Europese natuurnetwerk Natura 2000 en is, als onderdeel van een groter gebied langs de rivier de Waal, in ontwerp aangewezen als 'Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal'.

Dit betekent dat beoordeeld moet worden of de geplande kwelberging gevolgen heeft voor de vogel- en andere beschermde soorten die in het gebied verblijven.

In paragraaf 4.4 wordt nader ingegaan op de ecologische aspecten binnen het plangebied.

3.1.5 Archeologie en cultuurhistorie

Het zogenaamde verdrag van Valletta, dat in 1992 in Malta is ondertekend door de Europese ministers van cultuur, heeft als doel het archeologisch erfgoed te beschermen. Zwaartepunt in dit verdrag is dat het archeologisch belang in een vroegtijdig stadium wordt meegewogen in de besluitvorming rond de ruimtelijke ordening, met als uitgangspunt behoud 'in situ' (ter plekke). In het verdrag is ook vastgelegd dat, als behoud niet mogelijk is, de veroorzaker van bodemverstoringen het archeologisch onderzoek betaalt (verstoorder-betaalt principe).

In 1998 is het verdrag in Nederland van kracht geworden. Ter uitwerking van

het verdrag dient de provincie archeologisch waardevolle gebieden aan te wijzen. In die gebieden geldt een verbod op bodemverstoring, dat via een vergunning kan worden opgeheven.

Daarnaast is de Nota Belvédère door het Rijk vastgesteld. Deze beleidsnota uit 1999 gaat over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting. Ze heeft als doel het versterken en benutten van de cultuurhistorische identiteit van een gebied. De in dit opzicht meest karakteristieke gebieden van Nederland zijn benoemd als 'Belvédèregebieden'. Het te voeren beleid moet zijn gericht op instandhouding en verdere ontwikkeling van de cultuurhistorische identiteit en de daarvoor bepalende kwaliteiten. De beleidsstrategie die door het Rijk is voorgesteld voor deze gebieden varieert van verankering in het streekplan tot bescherming in het kader van een planologische kernbeslissing (PKB). Gelderland kent 10 Belvédèregebieden. Het plangebied maakt deel uit van het Belvédère-gebied Land van Maas en Waal, waarbij de cultuurhistorische waarden centraal staan.

In paragraaf 4.5 wordt nader ingegaan op de archeologische aspecten binnen het plangebied.

3.1.6 Overig wettelijk kader

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen is diverse (milieu)wetgeving van toepassing, waaronder de Wet luchtkwaliteit, het Besluit externe veiligheid, de Wet geluidhinder, etc. Op deze aspecten zal in hoofdstuk 4 nader worden ingegaan.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Ruimtelijke Verordening Gelderland

Met een ruimtelijke verordening stelt de provincie regels aan bestemmingsplannen van gemeenten. Doel van de verordening is om provinciale belangen op het gebied van de ruimtelijke ordening te laten doorwerken naar het gemeentelijk niveau. De provincie richt zich hierbij op onderwerpen die van provinciaal belang zijn, zoals verstedelijking, natuur, nationale landschappen, water en glastuinbouw. Gemeenten krijgen op sommige terreinen meer beleidsvrijheid, terwijl ze op andere gebieden te maken krijgen met strikte provinciale richtlijnen. Provinciale Staten hebben de Ruimtelijke Verordening Gelderland (RVG) vastgesteld op 15 december 2010 en deze geldt sinds 22 januari 2011. De regels in de RVG zijn gebaseerd op de provinciale structuurvisie (voorheen Streekplan Gelderland 2005, zie hierna), streekplanuitwerkingen en –herzieningen. De verordening is slechts een juridische vertaling van dit beleid. Er is geen nieuw beleid aan toegevoegd.

3.2.2 Structuurvisie Gelderland 2005

Het provinciaal beleid dat voor Druten van toepassing is, ligt onder andere verankerd in het Streekplan Gelderland 2005 (vastgesteld door Provinciale Staten op 29 juni 2005, en onder de nieuwe Wro gewijzigd in "Structuurvisie Gelderland 2005").

In dit plan wordt meer dan voorheen nadruk gelegd op de "ontwikkelingsgerichtheid en afstemming op regionale schaal", de zogenaamde

netwerkbenedering. In het plan zijn de nieuwe toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen voor het provinciale grondgebied op hoofdlijnen vastgelegd.

Bij de vaststelling is rekening gehouden met de Europese richtlijn voor de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van dit plan. Op grond van die richtlijn is voor een aantal onderwerpen in het streekplan een zogenoemde strategische milieubeoordeling uitgevoerd.

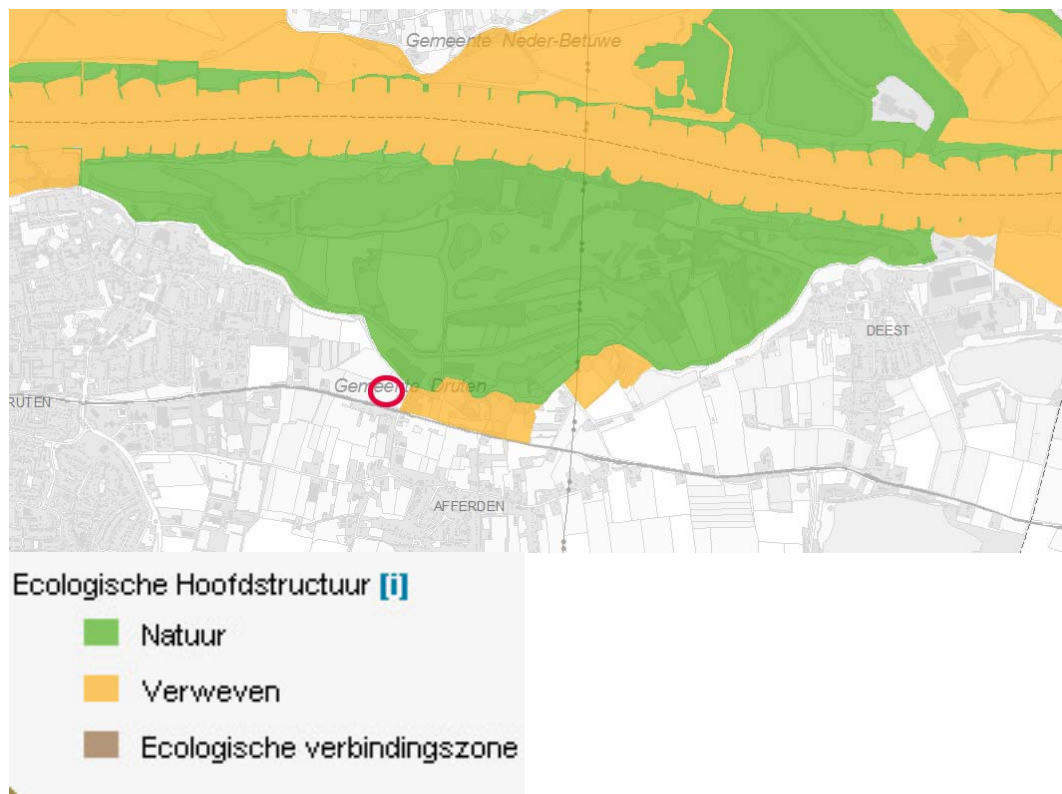
In het streekplan is geanticipeerd op belangrijke beleidslijnen op rijksniveau: de sturingsfilosofie, de gerichtheid op regio's, participatie van betrokkenen en de ontwikkelingsgerichte aanpak. Dit geldt ook voor de hoofddoelstelling van beleid (in regionaal verband zorgvuldig realiseren van de ruimtebehoefte voor de periode 2005-2015) en voor zaken als duurzame ontwikkeling, meebewegen met water, investeren in natuurkwaliteit, landschapsontwikkeling en de implementatie van economische en sociaal culturele versterking in stedelijke netwerken en vitaal platteland.

De provinciale ruimtelijke hoofdstructuur uit het streekplan is verder opgebouwd uit het rode raamwerk, het groenblauwe raamwerk en de multifunctionele gebieden.

Het rode raamwerk heeft betrekking op "hoogdynamische" functies, zoals stedelijke functies, hoofdinfrastructuur en intensieve vormen van recreatie en agrarische teelten. Functies die afhankelijk zijn van een lage ruimtelijke dynamiek zijn opgenomen in het groenblauwe raamwerk: de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), waardevolle open gebieden en gebieden waar meer ruimte voor water moet worden gecreëerd. De aandacht van de provincie richt zich vooral op de ontwikkeling van het rode raamwerk en de bescherming van het groenblauwe raamwerk.

Met het multifunctionele gebied heeft de provincie een beperkte beleidsbemoediging. Het multifunctionele gebied omvat de steden, dorpen en buurtschappen buiten de provinciale ruimtelijke hoofdstructuur en het grootste deel van het landelijke gebied, inclusief de waardevolle landschappen.

Het plangebied grenst aan de provinciale EHS. Het stukje tussen de Van Heemstraweg en de Waalbandijk met de wielen/kolken is aangewezen als EHS-verweving (zie onderstaande figuur). Het beleid voor de EHS-verweving is dat de functie natuur daar geen absolute prioriteit heeft, maar met andere functies zoals wonen, bedrijven en waterberging is verweven. Ter bescherming van de natuur gelden wel beperkingen voor de vestiging van nieuwe functies en de uitbreiding van bestaande functies.

Locatie kwelberging (rode cirkel) en Provinciale EHS (2009).

Overigens hebben Provinciale Staten van Gelderland op 1 juli 2009 de nieuwe grenzen van de ecologische hoofdstructuur (EHS) in het Streekplan definitief vastgesteld. Het voorstel van Gedeputeerde Staten is op een paar punten aangepast. Doel van de herbegrenzing is de EHS 'robuuster' te maken. Met robuust wordt bedoeld een netwerk van natuurgebieden waar waardevolle en kwetsbare natuur optimale kansen krijgt om voort te bestaan.

Bovendien heeft de Regio Rivierenland de ambitie om het unieke karakter van de regio rond de ruimtelijke structuurdragers te behouden en te versterken. Deze ruimtelijke structuurdragers zijn de uiterwaarden, dijken, oeverwallen, kommen en het cultuurhistorisch landschap. De structuurdragers geven de richting aan waarin de verstedelijking, de functies van het landelijk gebied, verkeer en vervoer, recreatie en toerisme zich in het rivierenland mogen ontwikkelen, zodat het unieke landschap met haar contrasten behouden blijft, dan wel wordt versterkt.

Uitwerking streekplan: Kernkwaliteiten en omgevingscondities

Op 16 mei 2006 hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland (GS) de Streekplanuitwerking kernkwaliteiten en omgevingscondities (EHS, Waardevol landschap) definitief vastgesteld. In het Streekplan Gelderland 2005 zijn gebieden aangewezen als EHS en Waardevol Landschap. Het gaat hierbij om gebieden met belangrijke natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten. Omdat deze gebieden voor Gelderland van belang zijn, ook als tegenwicht voor de meer verstedelijkte gebieden, geldt hiervoor een beleid gericht op bescherming en ontwikkeling van de daar aanwezige kwaliteiten.

Met de streekplanuitwerking Kernkwaliteiten en omgevingscondities geeft de provincie aan welke ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten aan de orde zijn in deze gebieden. De uitwerking levert geen nieuw beleid op, maar zorgt voor meer duidelijkheid. Buiten de EHS en Waardevolle landschappen is de bemoeienis van de provincie met ecologische en landschappelijke kwaliteiten klein. De uitwerking bestaat uit een deel met een uitwerking van de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS en een deel met een uitwerking van de kernkwaliteiten van de Waardevolle landschappen.

Voor de EHS geldt de 'nee, tenzij-benadering'. Aangezien de beoogde kwelberging niet in de EHS is voorzien geldt voor de berging zelf niet de 'nee, tenzij-benadering'. Maar de uitstroomopening en de aanleg van een persleiding zijn wel in de EHS voorzien, en moeten daarom wel volgens het 'nee, tenzij-regiem' worden benaderd.

De 'nee, tenzij-benadering' houdt in dat nieuwe ontwikkelingen niet zijn toegestaan als daardoor de wezenlijke waarden of kenmerken van het gebied significant worden aangetast.

Voor het Rivierengebied gelden de volgende wezenlijke waarden en kenmerken:

- De rivier met zijn bijbehorende dynamiek en morfologie, als bron van natuurlijke processen, en als as van een keten natuurterreinen en natuurrijke cultuurlandschappen in de uiterwaarden en de daarbij behorende bijzondere natuur, zoals rivierduinen, stroomdalgraslanden, natte schraalgraslanden, hardhoutoobos en nevengeulen.
- De relatie tussen open voedselrijke foerageergebieden en rustgebieden (open water) voor overwinterende en doortrekkende ganzen, eenden en andere watervogels.
- Het Rijk van Nijmegen als samenhangend geheel van bossen en natuurterreinen met zeer gevarieerde overgangen naar de omringende rivierkleigronden (Ooijpolder) met de bij deze overgangen behorende natuur met onder andere bronnen en bronbeekjes.
- De uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren die De Gelderse Poort en het Rijk van Nijmegen herbergen door de centrale ligging in het Europese natuurnetwerk met verbindingen naar de Veluwe en Oostvaardersplassen, het Reichswald en de Eiffel, het bovenstroomse en benedenstroomse (Duitse) rivierengebied en de bosgebieden in het Limburgs-Duitse grensgebied.
- De Nieuwe Hollandse Waterlinie als samenhangend en herkenbaar geheel van moerasgebieden en open (weidevogel)graslanden.
- Het samenhangende geheel van Linge en natuurgebied en landgoederen langs de Linge in het westelijk rivierengebied.
- De combinatie van gedempte rivierdynamiek en kwel in het Rijnstrangengebied met als resultaat een gevarieerd rietmoeras met bijzondere soorten als moerasvogels en waterspitsmuis.
- De verbinding tussen het Maas- en het Rijnecosysteem in Fort Sint Andries.
- Het open, grazige en natte karakter van binnen- en buitendijkse weidevogel- en ganzengebieden.

Ten behoeve van de beoogde kwelberging aan de Klapstraat in Afferden is in april 2013 natuuronderzoek uitgevoerd. In paragraaf 4.4 van deze toelichting is een samenvatting van dit onderzoek opgenomen.

Inmiddels is een nieuwe integrale omgevingsvisie voor Gelderland in procedure. Naar verwachting zal deze visie eind 2013 door Provinciale Staten worden vastgesteld.

3.2.3 Waterplan Gelderland 2010-2015

Op provinciaal niveau zijn verschillende plannen opgesteld die betrekking hebben op het beleid ten aanzien van de waterhuishouding. Vooral van belang in dit verband is het Waterplan Gelderland 2010-2015. Dit plan is de opvolger van het 'Derde Waterhuishoudingsplan Gelderland 2005-2009' (WHP3).

De naam van het plan is gewijzigd, maar veel van wat in het Derde Waterhuishoudingsplan 2005-2009 in gang is gezet, komt in het Waterplan Gelderland 2010-2015 terug. Het Derde Waterhuishoudingsplan Gelderland 2005-2009 had als lange termijn doelstelling dat in 2030 het water volledig op orde moet zijn voor de maatschappelijke functies. Deze doelstelling wordt in dit Waterplan Gelderland overgenomen, zij het dat de tijdshorizon wordt vervroegd naar 2027.

Het waterbeleid in het Waterplan Gelderland is beschreven aan de hand van een aantal thema's zoals landbouw, watertekort, natte natuur, grondwaterbescherming en hoogwaterbescherming. Voor deze thema's is beschreven welke doelstellingen er voor 2027 en 2015 liggen.

De belangrijkste doelstellingen voor de planperiode uit het Waterplan Gelderland zijn in het kort:

- Voor de 35 gebieden van de TOP-lijst is het Gewenste Grond- en Oppervlaktewaterregiem (GGOR) bestuurlijk vastgesteld en zijn maatregelen voor herstel uitgevoerd;
- De maatregelen voor het herstel van wateren van het hoogste ecologisch niveau (HEN-wateren) zijn uitgevoerd;
- De natte ecologische verbindingzones zijn gerealiseerd, tenzij onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn;
- Wateroverlast vanuit het regionale watersysteem wordt voorkomen door inrichting van waterbergingsgebieden en verruiming van watergangen;
- In het stedelijke gebied is urgente wateroverlast opgelost;
- De zwemwateren voldoen als minimum aan de categorie aanvaardbaar;
- Toekomstvast hoogwaterbeleid.

Om de beleidsdoelen te realiseren zullen de verschillende partijen maatregelen moeten uitvoeren. In het Waterplan is zo concreet mogelijk beschreven hoe de rolverdeling in de uitvoering wordt gezien. De gemeenten hebben hierbij de volgende taken:

- Zorgen voor ruimtelijke bescherming in bestemmingsplannen;
- Het oplossen van urgente overlast vanuit riolering en grondwater;

- De regiefunctie hebben bij het oplossen van grondwateroverlast;
- Het opstellen van verbrede gemeentelijke rioleringsplannen.

Dit bestemmingsplan sluit met haar maatregelen ter voorkoming van grondwateroverlast aan bij het Waterplan Gelderland 2010-2015

3.2.4 Nota Belvoir

De hoofddoelstelling van deze provinciale landschapsnota (2000) is het bevorderen van de instandhouding van een kwalitatief hoogwaardig landschap waar identiteit en duurzaamheid centraal staan. Bij de uitwerking hiervan spelen cultuurhistorische waarden een rol. In relatie tot de vormgeving van een landinrichtings- of herinrichtingsproject moet de cultuurhistorie gericht worden betrokken.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Druten

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening is elke gemeente verplicht om voor het gehele grondgebied een structuurvisie op te stellen. In dit kader heeft de gemeenteraad van Druten op 16 februari 2012 de Structuurvisie Druten vastgesteld.

De structuurvisie vormt voor de gemeente Druten het kader waarbinnen de gemeente, samen met anderen, ontwikkelingen initieert en projecten (van anderen) beoordeelt. Het beleid, zoals opgenomen in de structuurvisie, vormt de basis voor de op te stellen bestemmingsplannen.

In de structuurvisie wordt aangegeven dat de gemeente Druten onderdeel uitmaakt van een dynamisch rivierenlandschap met diverse landschapstypen. Het beleid is gericht op het behouden en versterken van de identiteit van het landschap met haar bijzondere waarden (aardkundig, archeologisch, cultuurhistorisch, ecologisch en landschappelijk).

Hiervoor is natuur- en landschapsontwikkeling noodzakelijk. Aan de verschillende landschapstypen zijn opgaven gekoppeld. Voor de Waaluitwaarden wordt ingezet op het ontwikkelen van een robuust samenspel van open en besloten ruimtes.

Specifiek voor het gebied Afferdense en Deestse Waarden wordt aangegeven dat voorbereidingen worden getroffen om het project 'Ruimte voor de Rivier' tot uitvoer te brengen. Concreet betekent dit de ontwikkeling van natuur, in combinatie met het vergroten van de mogelijkheden voor berging van water buitendijks.

3.3.2 Landschapsontwikkelingsplan

De gemeenten Druten, Beuningen en Wijchen hebben gezamenlijk een landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld genaamd 'Landschap in Beweging'. In het plan wordt door de drie gemeenten een visie opgesteld voor de gewenste ontwikkelingen in het landschap voor de komende decennia. Het LOP is in december 2007 door de gemeenteraad van Druten vastgesteld. Het LOP heeft de volgende doelstellingen:

- Met het LOP wordt gestreefd naar een verhoging van de landschappelijke kwaliteit van het buitengebied. Daarbij staat behoud en ontwikkeling van de streekeigen identiteit, verscheidenheid en beleving van het landschap voorop;
- Het LOP vormt een toetsingskader voor de diverse ontwikkelingen in het landschap, die voortvloeien uit een integraal gebruik van het buitengebied;
- De landschapsstructuur biedt een landschappelijk kader voor de verschillende (economische) en duurzame gebruiksfuncties in het landelijk gebied;
- Het LOP bevat concrete uitvoerbare projecten, voorzien van een financieringsplan.

Bij de inrichting en uitvoering van de kwelberging is ingespeeld op de natuurwaarden in het gebied en het aangrenzende gebied waar de persleiding doorheen moet. Landschappelijk is de waterberging ingepast door een grillige vorm te nemen die verwijst naar een rivierinundatie.

3.3.3 Landinrichtingsplan Land van Maas en Waal

In het Landinrichtingsplan Land van Maas en Waal zijn maatregelen opgenomen voor de landbouw, natuur, recreatie, landschap en verkeersveiligheid. De hoofdlijn voor de inrichting van het gebied is om binnendijs de productieomstandigheden voor de landbouw te verbeteren – met behoud van de bestaande natuur – en om buitendijs natuur te ontwikkelen.

3.3.4 Gemeentelijk archeologisch beleid

Het archeologisch beleid van de gemeente Druten is opgenomen op de archeologische waarden- en beleidskaart. Op basis van een analyse van landschappelijke, bodemkundige en archeologische informatie is een vlakdekkende kaart van archeologische waarden en verwachtingen opgesteld. Binnen het grondgebied van de gemeente zijn enkele terreinen met een monumentale status aanwezig en bevinden zich enkele terreinen met een bekende archeologische waarde. Daarnaast kunnen drie archeologische verwachtingszones worden onderscheiden:

- hoge archeologische verwachting;
- gematigde archeologische verwachting;
- lage archeologische verwachting.

Ook kunnen gebieden worden aangemerkt waarvoor geen archeologische verwachting geldt. Het betreft gebieden waar reeds archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden en niets is aangetroffen, gebieden die zijn afgegraven of ontgrond, grotere waterpartijen en grootschalige afgravingen of geërodeerde stukken land.

Zoals reeds aangegeven wordt in paragraaf 4.5 nader ingegaan op de archeologische aspecten binnen het plangebied.

3.3.5 Bestuurlijke afspraken kwelberging

In het kader van het bestemmingsplan 'Afferdense en Deestse Uiterwaarden' zijn bestuurlijke afspraken tussen het Waterschap Rivierenland,

Rijkswaterstaat en de gemeente Druten gemaakt over het oplossen van de kwelproblematiek. Uitgangspunt voor de bestuurlijke afspraken is dat de extra toename van kwel op het binnendijkse gebied als gevolg van de herinrichting van de uiterwaarden wordt afgevangen, afgevoerd en geborgen.

In het bestuurlijk overleg is voor het kwelvenster bij Afferden afgesproken dat er een inzamelsysteem en een transportsysteem moeten worden aangelegd en dat er een bergingsvoorziening van tenminste 2,5 hectare moet worden aangelegd, waarbij het eventueel meerdere kwelwater door een gemaal wordt teruggepompt in de Waal.

Bovendien is afgesproken dat Rijkswaterstaat pas met de werkzaamheden kan beginnen zodra is aangetoond dat de nadelige gevolgen op het regionale watersysteem daadwerkelijk ongedaan kunnen worden gemaakt en de compenserende maatregelen gerealiseerd kunnen worden.

Het onderhavige bestemmingsplan voorziet alvast in 1,5 hectare kwelberging aan de Klapstraat in Afferden. De overige 1 hectare kwelberging is voorzien aan de Koningstraat in Afferden en zal met een separaat bestemmingsplan worden gerealiseerd.

4 RANDVOORWAARDEN - MILIEUASPECTEN

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een aantal milieu- en omgevingsaspecten toegelicht. In paragraaf 4.2 wordt ingegaan op de watertoets. Vervolgens wordt kort ingegaan op de aspecten archeologie en natuur. Aan het einde komen de aspecten geluid, bodem en externe veiligheid aan bod.

4.2 Waterparagraaf

De invloed van de Waal is voor het plangebied groot. De rivier is beleefbaar door de Waalbandijk op de rand van het plangebied, maar ook de ondergrond is getekend door de Waal. Direct naast de rivier op de oeverwallen liggen de zandgronden. Daarnaast, meer landinwaarts, in de kommen, liggen de kleigronden. Door veranderingen van de rivierloop in de loop van de tijd is er een verweving ontstaan van zand- en kleibanen. Zo is ook de ondergrond aan de zuidzijde van Afferden gevormd door een oude riviertak. In de afdekkende kleilagen zijn hier stroomgordels, ofwel zandbanen, aanwezig.

Waar een zandbaan aanwezig is, is de dikte van de afdekkende kleilaag soms minder dan één meter, waar die elders tot circa vijf meter dik kan zijn. De kwelberging of de nieuw aan te leggen watergangen mogen dergelijke zandbanen niet doorsnijden. Dit kan ernstige gevolgen hebben voor de (ondergrondse) waterhuishouding en de kwelsituatie ter plekke. Het oppervlaktewater stroomt in de huidige situatie af naar de watergang langs de Van Heemstraweg.

Bij de inrichting voor de kwelberging is hier op ingespeeld. Ter plaatse van de zandbanen komt het kwelwater naar boven. Daar wordt het met drainage afgevangen en naar de onderhavige percelen aan de Klapstraat getransporteerd. De onderhavige percelen zijn op de natte kleigronden gesitueerd.

De beoogde kwelberging is in ontwerp uitgewerkt door Breijn b.v.¹. Het ontwerp van Breijn is op hoofdlijnen beschreven in de 'Oplegnotitie' die als bijlage achter dit bestemmingsplan is opgenomen.

Waterkwantiteit:

Voor het ontwerp van de kwelberging ligt er derhalve de volgende doelstelling:

- per dag tenminste 1.685 m³ kwelwater afvangen;
- het afgevangen kwelwater transporteren naar een bergingsvoorziening;
- een bergingsvoorziening van minimaal 2,5 hectare aanleggen;
- al het meerdere kwelwater terugpompen in de Waal.

In het ontwerp van Breijn is voorzien in circa 2,5 hectare aan waterbergingsvoorzieningen.

¹ Ontwerp kwelberging Afferdense en Deestse Waarden te Druten, Breijn, Rosmalen 4 juli 2012.

De onderhavige kwelberging aan de Klapstraat in Afferden beslaat een oppervlakte van circa 1,5 hectare en is gesitueerd in Peilvak 19 met een zomerpeil van 5.80+NAP en een winterpeil van 5.55+NAP. Ten behoeve van de waterberging zal de bodem van het perceel worden afgegraven tot 4.85+NAP.

De doelstellingen voor de kwelberging zullen in het kader van het plan-MER voor het bestemmingsplan 'Afferdense en Deestse Uiterwaarden' worden geëvalueerd.

Waterkwaliteit

Voor de waterkwaliteit gelden de normen van de Kaderrichtlijn Water (KRW), gericht op ecologisch gezond water en duurzaam watergebruik. De onderhavige kwelberging is nodig in verband met de herinrichting van de Afferdense en Deestse Uiterwaarden. De Afferdense en Deestse Waarden zijn gelegen langs de Waal, die in de KRW is gekarakteriseerd als onderdeel van het deelstroomgebied Rijn-West van de Europese Unie. De Waal wordt gekenmerkt als een 'sterk veranderd waterlichaam'. Het voornemen tot herinrichting van de Afferdense en Deestse Waarden heeft invloed op de (ecologische) toestand van de Waal. De KRW heeft ook tot doel de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater te beschermen. De Kaderrichtlijn is mede door de fasering waarin deze wordt ingevoerd niet als sturend meegenomen voor de herinrichting. De verwachting is dat zowel voor de ecologie als voor de (grond-)waterkwaliteit voldaan wordt aan de doelstelling van de kaderrichtlijn water.

De bewaking van die doelstellingen zal plaatsvinden als onderdeel van het integrale monitoringsprogramma voor het stroomgebied.

4.3 Bodem

De invloed van de Waal is voor het plangebied groot. De rivier is beleefbaar door de Waalbandijk op de rand van het plangebied, maar ook de ondergrond is getekend door de Waal. Direct naast de rivier op de oeverwallen liggen de zandgronden. Daarnaast, meer landinwaarts, in de kommen, liggen de kleigronden. Door veranderingen van de rivierloop in de loop van de tijd is er een verweving ontstaan van zand- en kleibanen. Zo is ook de ondergrond aan de zuidzijde van Afferden gevormd door een oude riviertak. In de afdekkende kleilagen zijn hier stroomgordels, ofwel zandbanen, aanwezig.

Waar een zandbaan aanwezig is, is de dikte van de afdekkende kleilaag soms minder dan één meter, waar die elders tot circa vijf meter dik kan zijn. De kwelberging of de nieuw aan te leggen watergangen mogen dergelijke zandbanen niet doorsnijden. Dit kan ernstige gevolgen hebben voor de (ondergrondse) waterhuishouding en de kwelsituatie ter plekke.

Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan is het van belang om vast te stellen of de bodem geschikt is voor het beoogde gebruik. Voorafgaand aan de aankoop van de percelen ten behoeve van de kwelberging zijn bodemonderzoeken uitgevoerd door Tauw. De integrale onderzoeken zijn als bijlagen achter deze toelichting opgenomen. De conclusies van de bureau- en veldonderzoeken (inclusief boringen) luiden dat de onderzoeksresultaten geen milieuhygiënische belemmeringen opleveren voor het beoogde gebruik als

kwelberging. De locatie is nagenoeg vrij van verontreinigingen, met uitzondering van licht verhoogde concentraties (boven de streefwaarden) in het grondwater en de grond. De overschrijding van streefwaarden is echter zo licht dat er geen risico voor mens en milieu zijn te verwachten en hebben waarschijnlijk grotendeels een natuurlijke oorsprong (metalen die van nature in de bodem voorkomen).

Bij het afgraven van de grond en het toepassen daarvan geldt het Besluit Bodemkwaliteit, zodat een verantwoorde uitvoering van de bodemwerkzaamheden voldoende is gewaarborgd.

4.4 Ecologie

4.4.1 Inleiding

Voor het aspect ecologie is van belang dat de waterberging aan de Klapstraat is voorzien op een locatie die grenst aan de uiterwaarden van de Waal. Deze zijn in ontwerp aangewezen als 'Natura 2000-gebied' en genieten derhalve bescherming volgens de Natuurbeschermingswet 1998. Ook ontwikkelingen in de nabijheid van het Natura 2000-gebied dienen te worden getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998 (de zogenaamde externe werking).

De uiterwaarden maken ook deel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur en genieten uit dien hoofde bescherming in het planologische spoor (Ruimtelijke Verordening Gelderland). De uitstroomopening van de kwelberging en de aanleg van een persleiding voor lozing op de Waal zijn in de EHS voorzien en moeten worden beoordeeld volgens de 'nee, tenzij-benadering'.

Daarnaast vormt ook de Flora- en faunawet een toetsingskader bij ingrepen die kunnen leiden tot de vernietiging of verstoring van beschermde dier- en plantsoorten.

4.4.2 Toets in het kader van gebiedsbescherming

Voor elke ingreep, beheersplan, bestemmingsplan of bouwplan, dient onderzocht te worden of er negatieve effecten zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden of Beschermde Natuurmonumenten. Deze doelstellingen zijn geformuleerd als populaties van soorten en habitats.

Voor gebieden die door de Nederlandse regering definitief zijn aangewezen, wordt getoetst, op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, aan de definitieve instandhoudingsdoelstellingen.

Bij gebieden die wel aangemeld zijn, maar nog niet definitief aangewezen door de Nederlandse regering, wordt getoetst aan de ontwerp instandhoudingsdoelen.

Voor ingrepen in de EHS geldt het principe "Nee-tenzij", waarvoor elke provincie in het kader van de provinciale structuurvisie een toetsingsschema opgesteld heeft. Ingrepen zijn niet toegestaan, tenzij significante verslechtering van de wezenlijke waarden en kenmerken voorkomen wordt.

4.4.3 Toets in het kader van soortbescherming

Bij elk plan dat ingrijpt op standplaatsen van planten of vaste verblijfplaatsen van dieren, dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten, die met name genoemd zijn in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet geldt altijd en overal, waar beschermde soorten voorkomen.

In deze wet worden beschermde soorten in drie beschermingscategorieën ingedeeld.

Beschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1	Algemene soorten waarvoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkeling. Anders is wel ontheffing nodig voor verstoren of vernietigen en er geldt altijd de zorgplicht (art.2).
Tabel 2	Soorten waarvoor ontheffing aangevraagd moet worden, behalve als er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode, waarbij de zorgplicht blijft gelden. Ontheffing kan worden verleend als de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.
Tabel 3	Zeldzame soorten, waarvoor altijd ontheffing aangevraagd moet worden. Ontheffing wordt alleen verleend als voldaan wordt aan alle volgende criteria: én - er sprake is van een in de wet genoemd belang én - er geen alternatieven zijn én - de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort

Voor soorten uit Habitatrichtlijn bijlage IV (alle in tabel 3) is alleen ontheffing voor een **ruimtelijke ontwikkeling** mogelijk bij een dwingende reden van groot openbaar belang.

Voor Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels en alle in tabel 3) is geen ontheffing bij **ruimtelijke ontwikkeling** mogelijk, ook niet bij een dwingende reden van groot openbaar belang.

Aangepaste lijst van beschermde vogelsoorten

Van alle vogelsoorten zijn de bewoonde nesten tijdens het broedseizoen beschermd.

Daarboven zijn nesten en verblijfplaatsen van vogels jaarrond beschermd, als deze:

- het gehele jaar gebruik maken van de verblijfplaatsen (cat 1);
- honkvaste koloniebroeders zijn (cat. 2);
- honkvaste niet-koloniebroeders zijn (cat 3)
- zelf geen nest kunnen maken en elk jaar naar hetzelfde nest terugkeren (cat 4)

Indien het voortbestaan op locatie van beschermde soorten planten of dieren uit tabel 2 en 3 door de ingreep negatief beïnvloed worden, is sprake van overtreding van de Flora- en faunawet.

Voor soorten van Habitatrichtlijn bijlage IV en Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels) dient het plan zo uitgevoerd te worden dat de duurzame instandhouding van deze soorten niet bedreigd wordt en de ecologische functionaliteit niet in gevaar komt. Overtreding van de Flora- en faunawet wordt zo voorkomen. Initiatiefnemer dient dit aannemelijk te maken

door middel van een activiteitenplan, dat door het ministerie van EZ goedgekeurd kan worden.

Ook onbeschermden soorten mogen niet onnodig moedwillig vernietigd worden. Iedereen dient zich te houden aan de zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet).

Zorgplicht soortbescherming

Voor alle soorten geldt de zorgplicht (art. 2 Flora – en Faunawet).

Dit houdt in dat de ingreep op zodanige wijze dient plaats te vinden, dat de schade aan soorten beperkt wordt.

Men dient bij de uitvoering rekening te houden met kwetsbare perioden van soorten (voortplantingstijd, overwintering).

Alle soorten die tijdens de ingreep aangetroffen worden dienen verplaatst of beschermd te worden, zodat zij behouden kunnen blijven.

Vaak is hiervoor deskundige begeleiding nodig bij de uitvoering van het plan.

Rode lijst van bedreigde soorten

Soorten op de rode lijst zijn kwetsbaar. Verstoring en vernietiging van leefgebied en individuen heeft bij deze soorten mogelijk eerder gevolgen voor het duurzaam voortbestaan van populaties, dan bij soorten die niet kwetsbaar zijn. De toets op de instandhouding van de nationale rode lijst-soorten vindt plaats in het spoor van de Ruimtelijke Ordening. Het is een provinciaal belang dat door de provincie behartigd wordt.

4.4.4 Het natuuronderzoek

Ten behoeve van de beoogde kwelberging is in april 2013 natuuronderzoek uitgevoerd. De belangrijkste conclusies van het onderzoek zijn hierna vermeld. Het integrale rapport is als bijlage bij deze toelichting opgenomen. Voor het natuuronderzoek is het gehele gebied op 11 april 2013 te voet doorkruist. Op basis daarvan is de bestaande situatie als volgt beschreven. Het gehele plangebied wordt intensief met pony's beweid. Het grasland bestaat uit kruidenrijke vochtige graslanden. Sloten zijn geschoond en hebben in de zomer een ruige oever. Midden in het gebied staan enkele zeer oude wilgen en knotwilgen aan een sloot.

Langs de noordrand van het terrein loopt een onverhard pad op de dijkvoet. De berm hiervan is ruig en natuurlijk, met diverse stroomdalsoorten. De buitengrens langs de openbare wegen is voorzien van een hoog gaashek. Aan de zijde van de oude winterdijk is een versleten schapenhek aanwezig, dat geen dieren tegenhoudt.

De beoogde persleiding komt door een ontoegankelijk moerasbos te liggen.

In het natuuronderzoek zijn de te verwachten natuurwaarden opgesomd en zijn de aangetroffen natuurwaarden genoemd. Daarbij zijn er geen beschermde soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en Faunawet gevonden. Wel is een aantal licht beschermde soorten gevonden, waarvoor altijd een vrijstelling en een zorgplicht geldt.

De conclusies van het onderzoek luiden als volgt: Van de aanleg van de berging zijn zowel positieve effecten te verwachten (nieuwe biotopen in de berging) als negatieve (bij verwijderen wilgen langs de sloot aan de

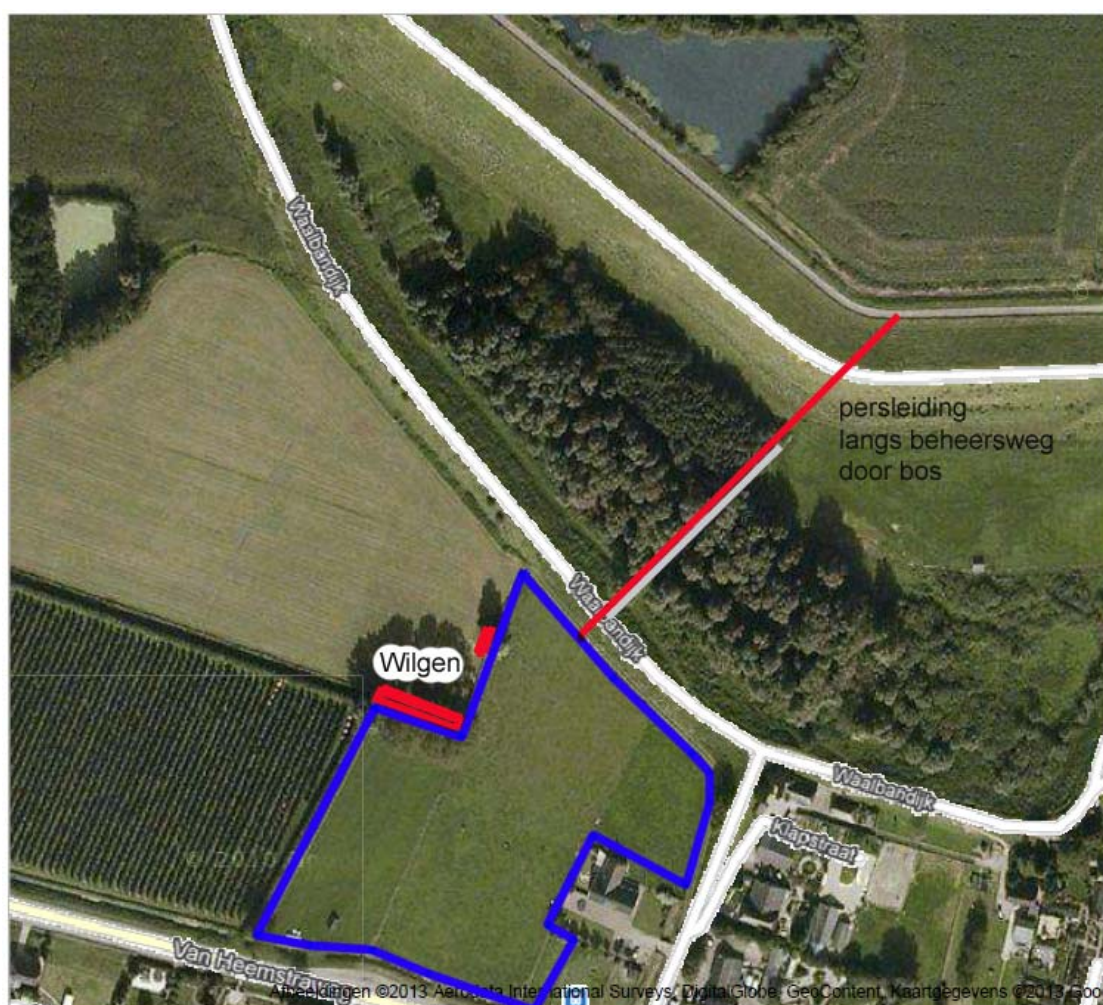
noordwest zijde van het plangebied). De berging heeft geen negatief effect op EHS of Natura 2000.

Bij de aanleg van de persleiding door het zachthoutooibos is sprake van vernietiging van natuurlijk areaal en leefgebied van streng beschermde soorten. De vernietiging is niet definitief, maar zal jaren kosten om te herstellen.

De effecten zijn klein van schaal, maar ingrijpend van karakter en daarom significant voor de EHS. Er is mogelijk sprake van onaanvaardbare verslechtering in het Natura 2000 gebied.

Alternatieven die minder effect hebben zullen gevonden moeten worden.

In het natuuronderzoek wordt een aantal aanpassingen van het plan voorgesteld om de negatieve effecten te voorkomen.

Door de oude wilgen te sparen in het talud van de sloot rond de berging kan overtreding van de Flora- en faunawet worden voorkomen.

Door de persleiding langs het bestaande beheerpad te leggen worden geen doelsoorten van het Natura 2000 gebied benadeeld. Tevens worden vellingen

in het bos voorkomen, waardoor geen enkele soort in het bos in het geding is. Ook dit is een belangrijke aanpassing waardoor er geen sprake meer is van schadelijke effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied en evenmin van significante negatieve effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Een Natuurbeschermingswet vergunning is derhalve niet nodig.

4.4.5 aanpassing plan

De uitvoering van het plan zal overeenkomstig de voorstellen in het natuuronderzoek worden aangepast. In het bestemmingsplan zijn de te behouden wilgen in het talud langs de sloot daartoe als te behouden natuurwaarden aangeduid. De persleiding valt buiten dit bestemmingsplan, maar deze leiding zal langs het bestaande beheerpad worden gelegd.

4.5 Archeologie uitkomsten onderzoek:

Algemeen

In 1992 heeft Nederland als lid van de Raad van Europa het Verdrag van Malta ondertekend. Dit verdrag heeft als doel het Europese archeologische erfgoed veilig te stellen. Eén van de verdragsverplichtingen voor de Nederlandse overheid is dat zij moet streven naar afstemming en overeenstemming tussen de onderscheiden behoeften van de archeologie en de ruimtelijke ordening, door er op toe te zien dat archeologen worden betrokken bij het planningsbeleid ten einde te komen tot evenwichtige strategieën voor de bescherming, het behoud en het beter tot hun recht doen komen van plaatsen van archeologisch belang. De Nederlandse overheid dient waarborgen te creëren dat archeologen, stedenbouwkundigen en planologen stelselmatig met elkaar overleggen ten einde te komen tot wijziging van ontwikkelingsplannen die het archeologische erfgoed zouden kunnen aantasten. Daartoe zou bij de voorbereiding van bestemmingsplannen meer aandacht moeten worden besteed aan de (mogelijke) aanwezigheid van archeologische waarden en bij de aanwezigheid van archeologische waarden zouden beschermende regelingen in het plan moeten worden opgenomen. Daarbij dient volgens het Verdrag het uitgangspunt te zijn dat 'de bodemverstoorder betaalt'.

Ter implementatie van het Verdrag van Malta is per 1 september 2007 een nieuwe wet van kracht geworden, de 'Wet op de archeologische en monumentenzorg (Wamz)' genaamd. De Wamz maakt formeel gezien deel uit van de 'Monumentenwet 1988'.

Het belangrijkste doel van de Wamz is de bescherming van de aanwezige en de te verwachten archeologische waarden door het reguleren van bodemversturende activiteiten. Hierbij gaat de Wamz uit van het zo vroeg mogelijk betrekken van de archeologische waarden in het ruimtelijk ordeningsproces. Specifiek voor het bestemmingsplan is hierop artikel 38a, lid 1 van de Wamz van toepassing: *"De gemeenteraad houdt bij de vaststelling van een bestemmingsplan (...) en bij de bestemming van de in het plan*

begrepen grond, rekening met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten”.

Provinciaal beleid

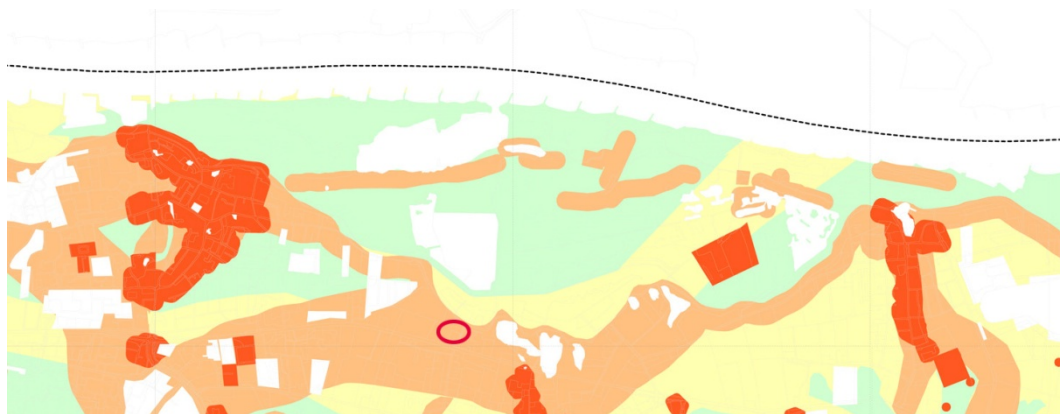
Uit de digitale kaarten van de provincie Gelderland kan worden herleid dat de locatie voor de kwelberging aan de Klapstraat is aangewezen als ‘archeologische ruwe diamant’ met een potentieel provinciaal belang. Dit betekent dat eventuele herinrichtingsmaatregelen in deze gebieden gebonden zijn aan voorwaarden. De archeologische waarden van het gebied moeten worden onderzocht, alvorens tot werkelijke uitvoer over kan worden gegaan.

Archeologische waarden volgens de interactieve Provinciale kaart met archeologische waarden. Rode cirkel is de globale situering van de locatie voor de kwelberging.

Archeologische waarden- en beleidskaart Gemeente Druten

In dat kader heeft ook de gemeente Druten archeologisch beleid opgesteld. Vestigia heeft hiertoe een archeologische inventarisatie voor het gehele Drutense grondgebied uitgevoerd en dit aansluitend vertaald naar een archeologische verwachtingen- en maatregelenkaart. Ook volgens de gemeentelijke inventarisatie- en maatregelenkaart heeft de locatie voor de kwelberging aan de Klapstraat een hoge archeologische verwachtingswaarde en is nader archeologisch onderzoek vereist alvorens hier grondwerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

LEGENDA

--- Gemeentegrens Druuten

Beleidsmaatregelen

- Categorie 1: Archeologische waarde
- Categorie 2: Hoge archeologische verwachting
- Categorie 3: Gematigde archeologische verwachting
- Categorie 4: Lage archeologische verwachting
- Categorie 5: Geen archeologische verwachting

Maatregelenkaart archeologische waarden. Rode ovaal is globale situering locatie kwelberging.

Archeologisch onderzoek locatie kwelberging Klapstraat:

Daarop is in mei 2013 archeologisch onderzoek op de locatie aan de Klapstraat uitgevoerd. Dit onderzoek is in zijn geheel als bijlage bij deze toelichting opgenomen. De conclusies en aanbevelingen van het onderzoek luiden dat de bovenste 70 tot 80 centimeter van de bodem op deze locatie in het verleden al is vergraven. Waarschijnlijk is deze vergraving het gevolg van het met wortelstobben en al rooien van de fruitbomen die hier in de eerste helft van de twintigste eeuw stonden. Ondanks een flink aantal boringen op de locatie zijn er nergens archeologische indicatoren aangetroffen. De resultaten van het onderzoek geven geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn tijdens het archeologische onderzoek resten aangetroffen waarmee bij de verdere planvorming of uitvoering van de geplande werkzaamheden, rekening zou moeten worden gehouden.

4.6 Geluidsaspecten

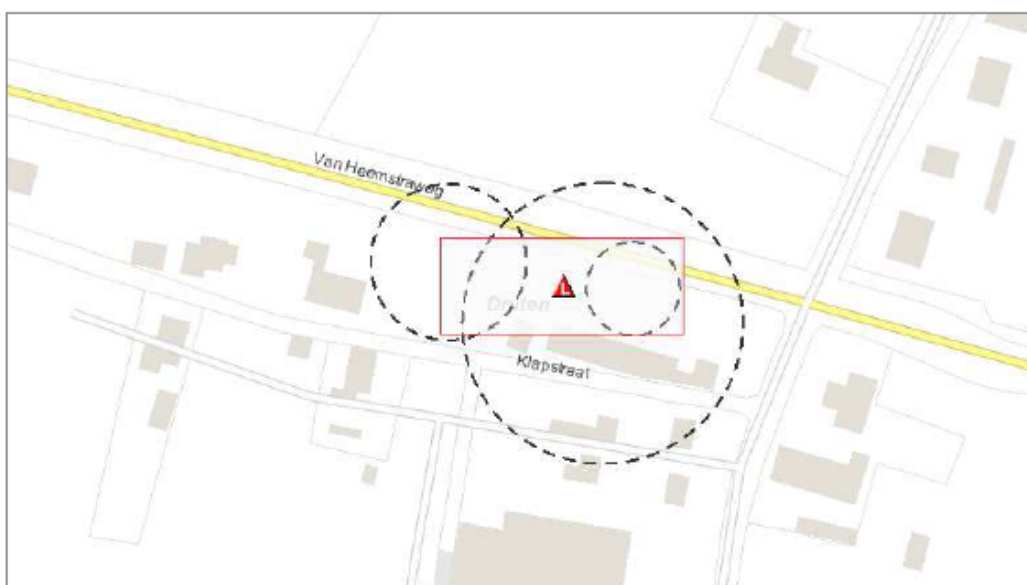
Een kwelberging is geen geluidgevoelige functie in de zin van de Wet geluidhinder. Ook de geluidproductie van een kwelberging is zodanig dat dit aspect in het kader van dit bestemmingsplan geen verdere aandacht of afweging behoeft.

4.7 Besluit Luchtkwaliteit

Een kwelberging heeft geen effecten op de luchtkwaliteit en heeft in het kader van dit bestemmingsplan dan ook geen nadere afweging.

4.8 Besluit Externe veiligheid

Een kwelberging is geen risicovolle- of kwetsbare inrichting zoals bedoeld in de regelgeving voor externe veiligheid en heeft in het kader van dit bestemmingsplan dan ook geen nadere afweging.

PR 10⁻⁶-contouren rond lpg-station Van Heemstraweg (bron: www.risicokaart.nl)
45 meter vanaf vulpunt, 25 meter vanaf reservoir, 15 meter vanaf afleverzuil

5 PLANBESCHRIJVING

5.1 Inleiding

Bij de bestemmingsplanprocedure voor de herinrichting van de Afferdense en Deestse Uiterwaarden zijn nadere bestuurlijke afspraken gemaakt over het oplossen van de kwelproblematiek. Uitgangspunt voor de bestuurlijke afspraken is dat de extra toename van kwel op het binnendijkse gebied als gevolg van de herinrichting van de uiterwaarden, wordt afgevangen, afgevoerd en geborgen.

In het bestuurlijk overleg is voor het kwelvenster bij Afferden afgesproken dat er een inzamelsysteem en een transportsysteem moeten worden aangelegd, en dat er een bergingsvoorziening van tenminste 2,5 hectare moet worden aangelegd, waarbij het eventueel meerdere kwelwater door een gemaal wordt teruggepompt in de Waal.

Bovendien is afgesproken dat Rijkswaterstaat pas met de werkzaamheden kan beginnen, zodra is aangetoond dat de nadelige gevolgen op het regionale watersysteem daadwerkelijk ongedaan kunnen worden gemaakt en de compenserende maatregelen gerealiseerd kunnen worden.

Daartoe zijn de afgelopen jaren een groot aantal maatregelpakketten bestudeerd en is in 2010 een 'Onderbouwing van kwelmaatregelen voor de Afferdense en Deestse Waarden' opgesteld door Witteveen&Bos in opdracht van Rijkswaterstaat². Op basis van deze onderbouwing is een maatregelpakket geselecteerd (Variant 9C), waarbij verhoging van de grondwaterstand wordt voorkomen met horizontale drainage achter de dijk op openbaar gebied, met waar nodig aanvullend verticale drainage. Op agrarische percelen waar nog verhoging overblijft wordt in overleg met de betrokken eigenaren, aanvullende perceelsdrainage aangebracht.

Vervolgens is op basis van deze keuze voor Variant 9C een kwelbergings ontwerp uitgewerkt door Breijn b.v.³. In het ontwerp is voorzien in het afvangen van de kwel en het transporteren daarvan naar twee bergingspercelen. Eén van deze bergingspercelen is het onderhavige perceel aan de Klapstraat in Afferden.

Voor het ontwerp van de kwelbergings zij verwezen naar de oplegnotitie die als bijlage bij dit bestemmingsplan is opgenomen. Hierna wordt uitsluitend ingegaan op de ontwikkeling van een bergingslocatie op het perceel aan de Klapstraat in Afferden.

² Onderbouwing varianten maatregelpakket 9 kwelmaatregelen Afferdensche en Deestsche Waarden, Witteveen&Bos, Almere 14 januari 2010, DRT30-3 (zie bijlage 7 Plan-MER).

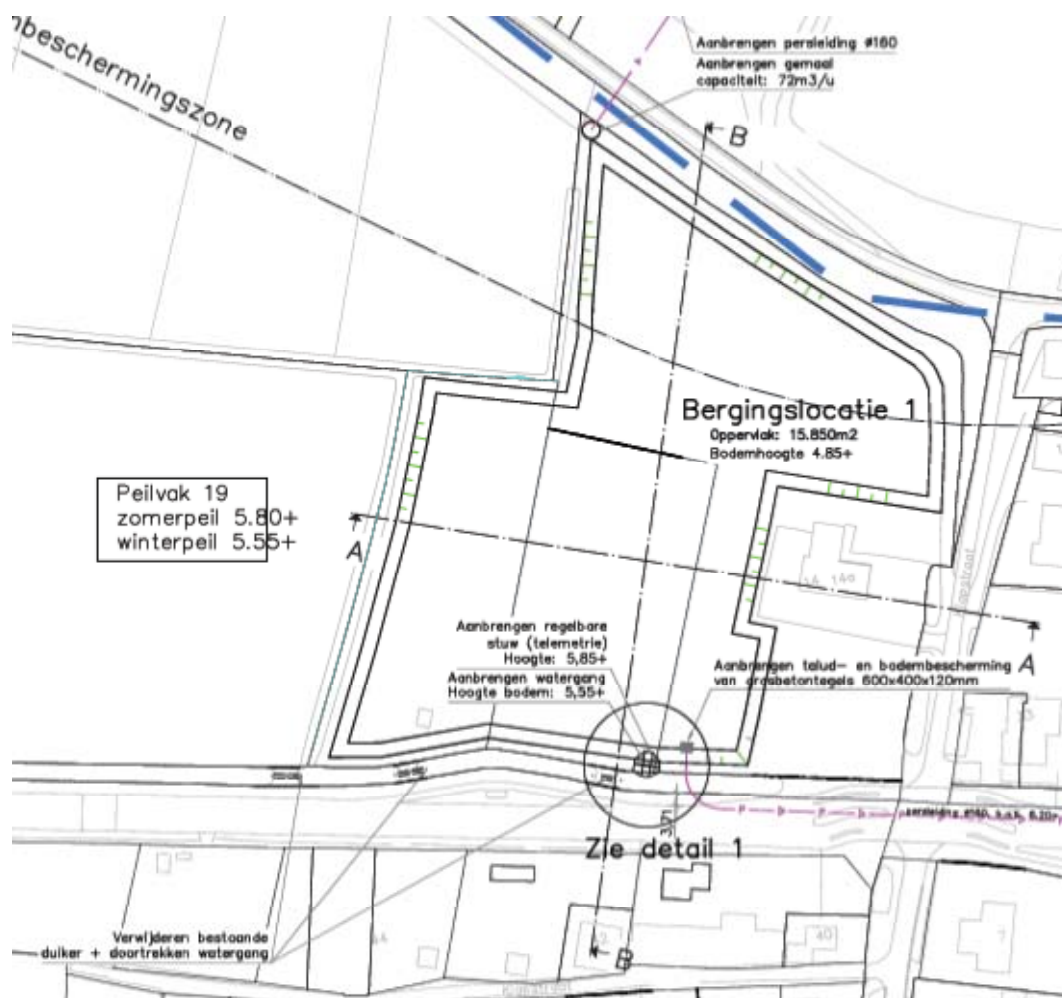
³ Ontwerp kwelbergings Afferdense en Deestse Waarden te Druten, Breijn, Rosmalen 4 juli 2012.

5.2 Kwelberging aan de klapstraat

Ten behoeve van de kwelberging aan de Klapstraat dient de bodem van het perceel te worden afgegraven tot 4.85+NAP. De bergingsvoorziening is gesitueerd in Peilvak 19 met een zomerpeil van 5.80+NAP en een winterpeil van 5.55+NAP.

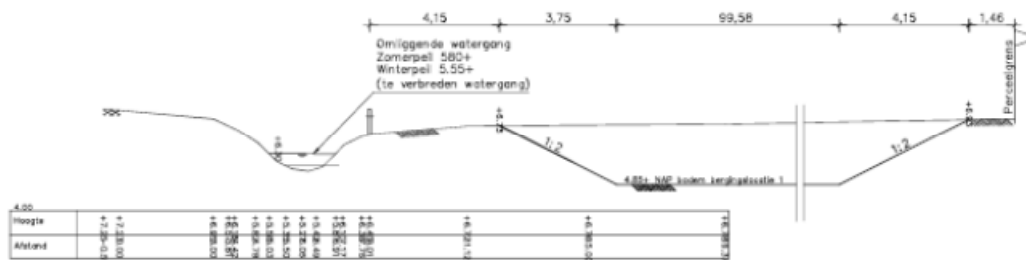
Bij hoog water zal het perceel vollopen met kwelwater. Wanneer de kwelberging volledig is opgevuld, zal het meerdere kwelwater worden teruggepompt in de Waal.

Hieronder is de locatie en de beoogde inrichting van de kwelberging inzichtelijk gemaakt. De getoonde inrichting is indicatief. Bij de uitvoering kan nog blijken dat technische aanpassingen nodig zijn.

Figuur: Indicatieve inrichting kwelberging Klapstraat.

Ter illustratie is hierna het profiel (B—B) getoond dat van de Waalbandijk aan de noordzijde naar de Van Heemstraweg aan de zuidzijde loopt. Ook hiervoor geldt dat de inrichting indicatief is en nog technische aanpassingen mogelijk zijn.

Profiel B-B
Schaal 1:100

Figuur: Indicatief profiel van Waalbandijk naar Van Heemstraweg.

De onderhavige kwelberging maakt deel uit van een systeem van drainage, transport en waterberging zoals in de oplegnotitie beschreven. Uit de oplegnotitie blijkt dat de beoogde kwelberging afdoende is om de kweleffecten af te vangen als gevolg van de herinrichting van de ADW.

In dit bestemmingsplan hebben de gronden daartoe de bestemming 'Water' gekregen met een dubbelbestemming 'Waterstaat-Waterbergingsgebied'. Met de dubbelbestemming is verzekerd dat de belangen van de waterberging hier voorrang genieten boven de andere bestemmingen. Op grond van deze dubbelbestemming zijn ook alle (gebouwde of aan te leggen) voorzieningen toegestaan die nodig zijn voor een goede waterberging (zoals duikers, pompen, onderhoudspaden enz.). Bouwen of aanleggen binnen deze dubbelbestemming is alleen mogelijk na een positief advies van het Waterschap Rivierenland.

6 JURIDISCHE ASPECTEN

6.1 Algemeen

Bij het opstellen van dit bestemmingsplan is gebruik gemaakt van de notitie "Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2008" (SVBP2008), bindende afspraken met betrekking tot de opbouw en de presentatie van het bestemmingsplan (digitaal en analoog)" van het Ministerie van VROM en "Op de digitale leest", standaard aanbevelingen voor de verbeelding en de planregels van het digitaal uitwisselbare bestemmingsplan, een uitgave van het Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting.

De SVBP2008 is een landelijke standaard en opvolger van de SVBP2006, en is op 1 januari 2010 verplicht geworden. De basis is gelegd in de nieuwe Wro, die op 1 juli 2008 in werking is getreden. In de Wro is de verplichting opgenomen dat voor het maken, beschikbaar stellen en gebruiken van digitale plannen de RO standaarden en regels 2008 van toepassing zijn. De standaarden zijn wettelijk verankerd door middel van een Ministeriële regeling als uitvoeringsregeling van het Besluit ruimtelijke ordening.

6.2 Analoge verbeelding

Voor de ondergrond van de verbeelding is gebruik gemaakt van de Grootchalige Basiskaart van Nederland (GBKN, 2008), waar nodig aangevuld met de kadastrale kaart en gegevens aan de hand van luchtfoto's. De verbeelding is op een schaal van 1:1000 geploteerd en is opgesteld conform het SVBP 2008.

In de legenda op de verbeelding is de status van het bestemmingsplan vermeld (ontwerp/vastgesteld). Verder staat de noordpijl in de legenda aangegeven.

6.3 Regels

Voor de regels is de gestandaardiseerde opbouw uit de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2008 gebruikt. De analoge verbeelding en regels zijn ingericht volgens het SVBP 2008. Tevens zijn de regels afgestemd op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) die op 1 oktober 2010 in werking is getreden.

In de regels is een standaard hoofdstukindeling aangehouden die begint met inleidende regels (begrippen en wijze van meten), vervolgens met de bestemmingsregels, de algemene regels (de regels die voor alle bestemmingen gelden) en de overgangs- en slotregels. Daarbij staan de verschillende bestemmingen op alfabetische volgorde.

Ook de regels van een bestemming kennen een standaardopbouw en worden als volgt benoemd:

- Bestemmingsomschrijving;
- Bouwregels;
- Nadere eisen;
- Afwijken van de bouwregels;
- Specifieke gebruiksregels;
- Afwijken van de gebruiksregels;
- Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
- Wijzigingsbevoegdheid.

Opgemerkt wordt dat een bestemmingsregel niet alle elementen bevat. Dit verschilt per bestemming.

6.4 Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 en 2 Begrippen en wijze van meten

In de standaardregels zijn de begripsomschrijvingen en de wijze van meten opgenomen zoals deze verplicht zijn voorgeschreven door SVBP 2008.

Artikel 3 Water:

De gronden die bestemd zijn voor 'water' hebben als vanzelfsprekend betrekking op de waterberging (waaronder begrepen groene en/of natuurlijke oevers), waterhuishouding, waterlopen en vijvers.

Ter bescherming van de ecologische waarde van de bestaande sloot met wilgen langs de bergingsvoorziening zijn deze wilgen met de aanduiding 'ecologische waarde' op de verbeelding aangeduid. In de regels is vervolgens opgenomen dat het beleid is gericht op het behoud van deze ecologische waarde en dat de wilgen daartoe niet mogen worden gekapt.

Artikel 4 Waterstaat-Waterbergingsgebied:

Deze dubbelbestemming is gebruikt om de waterbergende functie van deze percelen te waarborgen. De waterbergende functie geniet daarmee voorrang boven eventuele andere functies. Op grond van deze dubbelbestemming zijn hier gebouwde en aan te leggen voorzieningen toegestaan ten behoeve van de waterbergende functie, zoals duikers, kwelwatertransportleidingen, pompen en onderhoudspaden.

Artikel 5 Anti-dubbelregel

In het Besluit ruimtelijke ordening is hiervoor een standaardbepaling opgenomen. Het Bro verplicht om deze bepaling in het bestemmingsplan op te nemen.

Artikel 5 Algemene gebruiksregels

Deze algemene gebruiksregels geven aan welke soorten gebruik in ieder geval worden gezien als gebruik in strijd met het bestemmingsplan. Deze bepaling is van toepassing op het gebruik binnen alle in het plan voorkomende bestemmingen.

Artikel 6 Algemene afwijkingsregels

In dit artikel zijn algemene afwijkingsregels opgenomen die van toepassing zijn binnen het gehele plangebied.

Artikel 7 Algemene wijzigingsregels

Deze regels bevatten wijzigingsbevoegdheden als bedoeld in artikel 3.6, lid 1, onder a, van de Wet ruimtelijke ordening. Middels een algemene wijzigingsregel kunnen bestemmings- en bouwgrenzen en grenzen van aanduidingen op de verbeelding in beperkte mate worden verschoven.

Artikel 8 Overgangsrecht

Deze overgangsregels zijn overgenomen uit het Besluit ruimtelijke ordening. De grootste verandering ten opzichte van de tot voor kort gebruikelijke overgangsregels is dat de peildatum voor bouwen en gebruik, gelijk is getrokken. Ook voor het bouwen is nu de datum van inwerkingtreding van het bestemmingsplan beslissend. Dat was voorheen de datum van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan. De wetgever heeft met die gelijkschakeling beoogd eenduidigheid te scheppen.

Bij het tenietgaan van bouwwerken die onder het overgangsrecht vallen bestaat de mogelijkheid om terug te bouwen. Onder een calamiteit wordt hier verstaan: een verwoesting door een onvermijdelijk, eenmalig, buiten de schuld van de indiener van de aanvraag omgevingsvergunning, onderdeel bouwen, veroorzaakt onheil.

Artikel 9 Slotregel

Hier is bepaald hoe de regels van dit bestemmingsplan kunnen worden aangehaald.

7 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

De kwelberging aan de Klapstraat in Afferden hangt nauw samen met de herinrichting van de Afferdense en Deestse Waarden. Deze herinrichting is een project van Rijkswaterstaat en wordt gefinancierd vanuit de Rijksbegroting.

Op grond van het bepaalde in artikel 6.12, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening moet voor een bestemmingsplan dat voorziet in een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan een exploitatieplan worden vastgesteld. Via zo'n plan kunnen de kosten van de grondexploitatie evenredig worden omgeslagen over iedereen die daarvan profiteert. In artikel 6.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening is bepaald wat onder een dergelijk bouwplan moet worden verstaan. Voorliggend bestemmingsplan voorziet echter niet in een aangewezen bouwplan als bedoeld in dit artikel. Daarom is het niet verplicht dat er tegelijk met de vaststelling van dit bestemmingsplan ook een exploitatieplan wordt vastgesteld voor het kostenverhaal.

In september 2010 hebben Rijkswaterstaat en de gemeente een overeenkomst gesloten. Op basis van deze overeenkomst kunnen alle in- en externe kosten die verband houden met de engineering van de extra kwel als gevolg van de uitvoering van het 'Inrichtingsplan Afferdense en Deestse Uiterwaarden' bij Rijkswaterstaat in rekening worden gebracht.

8 ZIENSWIJZEPROCEDURE

Het ontwerp-bestemmingsplan 'Kwelberging Klapstraat Afferden' heeft met bijbehorende oplegnotitie met ingang van 13 juni 2013 gedurende 6 weken ter inzage gelegen.

In deze periode zijn geen (schriftelijke) zienswijzen ingediend.

Het ontwerpbestemmingsplan 'Kwelberging Klapstraat Afferden' is vervolgens ongewijzigd vastgesteld.